



W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·



# BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

# GOŃCIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK polityczny, społeczny, ekonomiczny i literacki

Poswięcony sprawom miejscowym oraz

## Zagłębia Dąbrowskiego.

Cena 3 kop.

### CENA PRENUMERATY:

miejscowych i zamiejscowych	—
Roczna	12
Półroczna	6
Kwartalna	3.50
Miesięczna	30

Adres Redakcji i Administracji Częstochowa Al. II Nr. 38, telefon Nr. 50, skrytka pocztowa Nr. 21.

Redaktor pryncypalny: A. G. od 6-9 do 8-9 wieczorem. Zgłoszenia redakcji nie wraca; za artykuły, nie oznaczone s góry cenną, honorarium redakcja wypłacać nie będzie. Skromniejsza i ogłoszenia w Częstochowie przyjmują wszystkie kawiarnie. W Warszawie: Biuro Dzienników Ungra, Wesoła 8, Dom Handlowy L. E. Metal i S-ka Krad. Frud. 53. Krajowe Biuro Ogłoszeń Marszałkowska 110, w Krakowie L. Metal i S-ka, Biuro ogłoszeń L. Buchweitz, w Warszawie Marszałkowska 120, w Sosnowcu W. Badurak, hotel warszawski.

### CENA OGŁOSZEŃ:

Za jeden wiersz lub jego miejsce na I-iej stronie 20 k., na IV-iej 10 k. Reklamy i Nekrologia za wiersz 10 k. Nadrukano za wiersz 50 kop. Ogłoszenia drobne po 2 kop. za wiersz.

Reprezentantem „Gońca Częstochowskiego” na Szwajcercie i Zagłębiu Dąbrowskim jest p. Wacław Badurak (Sosnowiec, hotel „Warszawski”).

Reprezentacja „Gońca Częstochowskiego” na Zawiercie objęła księgarnia pani Z. Nubielskiej. Tamże ogłoszenia do „Gońca Częstochowskiego”.

Prenumeratę za „Gońca Częstochowskiego” i ogłoszenia w Rakowie przyjmuje pan J. Kolesiński.

## Przypominamy Szanownym Prenumeratorom, że czas odnowić prenumeratę na kw. II-gi.

Zaznaczamy, że w razie niewpłacenia należności do 1 Kwietnia wysyłkę „Gońca” wstrzymamy.

### Teatr miejscowy. dziś: „NITOUCHE” Operetka w 4 aktach, H. Meilhac’a i A. Millaude, muz. Herve’go. Gościuiny występ Heleny Zimajer-Rapackiej.

### Dom Handlowy „Leon Szattensztein”

Warszawa, ul. Bracka Nr 13  
ofiaruje obecnie natę franco Częstochowa po. 292 cenie rb. 1.62 kop. za pud. 4-4

### Lekarz-Dentysta M. GREJNIEC

Al. II Nr 10, dom p. Rajcherowej, gdzie skład apteczny p. Neufelda, telefon Nr 108

### KALENDARZYK.

D. 28 Marca.  
Anioma chrześcijańska: św. Jana Kap. W. jutro E. szatego Op. Cyrilla M.  
Wschód słońca: godz. 5 m. 55, zachód godz. 6 m. 18.  
Przybycie dnia: 4 godziny 49 minut.  
Wiadomości historyczne: 1483. Narodzin Rafaela. — 1708. Karol XII w drodze do Petersburga staje w Radoskowiach. — 1813. Przybycie Ciesarza Aleksandra I do Wrocławia.

### Biblioteka Jagiellońska.

Sprawozdanie Biblioteki Jagiellońskiej za rok 1907 wykazuje przyrost 5920 tomów na 2920 dzieł, 5 rękopisów, 9 inkunabuł i 1040 map, tak, że Biblioteka Jagiellońska posiada

ogółem 389,826 tomów, 6240 rękopisów, 2682 inkunabułów, 8239 map geograficznych, pomijając już inne zbiory (nuty, medale itp.). W przyroście tym z r. 1907 najważniejszą rubrykę stanowią dzieła zakupione (2600 tomów).  
Przyrost w roku 1907 jest nieco mniejszy w ilości dzieł, niż w r. 1906, ale też publikacje zastąpione były przez bardzo kosztowne i ponadto dochody Biblioteki były w r. 1907 znacznie mniejsze, niż w r. 1906. Dość, że z ogólnej sumy dochodów 33069 koron wydano na zakupno samych książek 27,862 kor., z czego 11,000 koron poświęcony wyłącznie naukowe czasopisma.  
Dzięki ulepszeniom, poczynionym w gmachu Nowodworskim, rok 1907 stał się spokojnym pod względem frekwencji. Uczyniono wszelkie możliwe ułatwienia pracującej publiczności: oddano jej do użytku obszerną salę, rozszerzono liczbę godzin na porę popołudniową i wieczorną (4-7), a to wszystko spowodowało olbrzymi wzrost korzystających z Biblioteki. Podczas gdy w latach ubiegłych liczba czytelników wynosiła 5-7000 łącznie, a około 50 dziennie, to w r. 1907 wzrosła ona czterokrotnie i wynosiła 22,95 czytelników, którym wydano 83,624 tomów, tj. przeciętnie 112 czytelników, a przeszło 400 tomów dziennie. Świadczy to chyba najdobitniej o znaczeniu ulepszeń w r. 1906 przeprowadzonych. I liczba wypożyczeń wzrosła znacznie w tym roku, choć nie w tym stosunku, co liczba czytelników, właśnie z powodu dobrego urządzenia czyteln.

Przebudowa gmachów Biblioteki trwała w dalszym ciągu. Ponieważ słaba jest nadszta, aby Biblioteka Jagiellońska uzyskać mogła w najbliższych latach, jeżeli już nie nowy gmach, to przynajmniej nowożytnie i racjonalnie urządzone magazyny, Dyrekcja starała się przede wszystkim o obecne gmachy jak najlepiej wyzyskać, dokonano zatem wewnętrznej przebudowy i umożliwiono przemieszczanie na celu uzyskanie więcej miejsca na książki.  
Prócz tego urządzono cały szereg środków bezpieczeństwa na wypadek pożaru: oprócz hydrantów i żelaznych konstrukcji, także automat pożarny, połączony wprost ze stacją pęznąją, wzywający ją na ratunek w danej potrzebie.  
Po takim udostępnieniu i zabezpieczeniu zbiorów przystąpi zarząd Biblioteki w ciągu roku bieżącego do drugiego i najważniejszego zadania, jakim jest uporządkowanie i rewizja całego tego olbrzymiego, 400,000 zasobu. Praca ta ciężka, na kilka lat rozłożona i wymagająca należytego powiększenia sił w urzędniczą i służbie.  
W sprawach Królestwa Polskiego.  
Według kursujących w sferach urzędowych pogłosek, generał gubernator warszawski Skąton podczas obecnej bytności swej w

90 **A. K. Greene.**  
**Zbrodnia w Grammercy Park.**  
(Dalszy ciąg).  
Podczas opowiadania o moich wątpliwościach, co do potrzeby się paczek, przez ukrywającą się... dla wyjaśnienia ich, opowiadałam moją nocną wycieczkę na Twenty-Seven street—agent miał miłą zdziwioną, poruszał ustami i z takim zamilowaniem spoglądał na kwiaty dywanu, że czekałam, aż się napyli, aby je zerwać. Ale gdy mówiłam o raiui, jeszcze oświeconej i otwartej o tak późnej godzinie i odkryciach, tam dokonanych, uziębienie jego nie miało już granic, a zwracając się pozornie do kwiatów dywanu, a rzeczywiście do inspektora zawałował:  
— Nie mówiłem panu, że nie znam drugiej podobnej! Powinnyś ty byli sami pomyśleć o tej pralni. Czyżbyś to zrobił? Wezwał nie. Wyłączył za dużo latowiemni i jakby oczarowanymi zeznaniami, złożonymi przed sędzią śledczym. — Co prawda, mam 77 lat, ale nigdy nie jest za późno, aby się czego nauczyć. Aów pan dalej, miss Butterworth.  
Miałam dla niego wielkie współczucie i słowałam go szczerze, ale muszę wyznać, że gdy nie byłam szczęśliwszą.  
Czy mogło być inaczej? Nie mogłam się strzymać, aby od czasu do czasu nie podnieść

oczu na portret mego ojca, który się do mnie uśmiechał.  
W dalszym ciągu opowiadałam o ogłoszeniu, jakie zrobiłam w dzienniku, i o względach, jakimi się powoadowsłam w opisie kobiety, tak a tak ubranej, i bez kapelusza. Ten szczegół zdawał się wywierać na agenta silne wrażenie—wprawdzie spodziewane gdyż przerwał mi silnym uderzeniem w swoją prawą nogę.  
— Znakomicie! — zawałował. — Dzieło mistrzowskie, utwór genialnej kobiety. Ja sam lepiejjwim nie zrobił, miss Butterworth. I co z tego wynika? Spodziewam się, że coś bardzo ważnego. Zdolność taka, jak pani, powinna być wynagrodzona.  
— Skutek był taki, że otrzymałam dwa listy—odpowiedzialam.—Jeden od Coxa, głównego składnika kapeluszy, donoszący mi, że wczesnym rankiem wzmiarkowanego dnia młoda dziewczyna kupiła u niego kapelusze; drugi od niejkiej pani Desberger, naznaczający mi schadzke, na którą się udałam, gdzie otrzymałam wskazówki, dające mi sposobność odnalezienia poszukiwanej osoby, która opuszczając miejsce zbrodni, chciała miała na sobie suknie pani Van Burnam, nie jest panią Van Burnam, ale osoba nazwiskiem Oliver, i znajduje się obecnie w domu miss Althorpe na Twenty-First street.  
Wskutek tego zeznania oddałam niejako całą sprawę w ręce tych panów i widziałam ich niecierpliwść, żeby jak najprędzej poznać tę

młodą dziewczynę. Zatrzymałam ich jeszcze, aby im opowiedzieć, w jaki sposób odkryłam w jej bułkach banknoty, co podług mnie wyjaśniało, dlaczego nie chciała zmienić ubuwia podczas bytności w hotelu D...  
To był ostatni cios, jaki zadałam miłości własnej pana Gryce. Zatrzaśt się z niezadowolenia, ale się wkrótce uspokoił i okazał tyle panowania nad sobą, że z prawdziwą przyjemnością rozbiarał szczegóły tej nadzwyczajnej sprawy.  
R dosć jego doprowadzona została do szczytu, gdy mu opowiedziałam o poszukiwaniach, które przedsięwzięłam w nadziei wynalezienia pierścionków i o pewności, do jakiej doszłam, że musiały się znajdować w motku bawelny, zawieszonym przy robocie miss Oliver.  
Nie potrafię wytłumaczyć, czy jego uciecha pochodziła głównie ze zrzęcości okazanej przez młodą kobietę w wyszukiwaniu skrytki, czy z mojej przenikliwości w odnalezieniu jej. W każdym razie moje sprawozdanie sprawiło mu ogromne zadowolenie, bo głośno zawałował:  
— Cudownie! Nie zdarzyło mi się słyszeć nic ciekawszego. Od wielu lat nie widziało nic podobnego. Cieszę się nawet z omyłek, jakie popełniłam. Bo pozwoliła mi wykrzycie tak subtelnych i przebiegłe obmyślanych.  
Jakkolwiek wielkie było zadowolenie agenta, ustąpiło jednak miejsca ciekawości poznania tej młodej dziewczyny, która jeżeli nie była najnowocześnie, w każdym razie była silnie w tragedję wplątana. (D. c. n.)

## RYDZEWSKI i S-ka

Polecają stałe na składzie: Cement, pały transmisyjne i do elewatorów, stal szwedzka, pilniki, przewodniki elektryczne do świateł i dzwonek, armatury elektryczne, liny stalowe i konopne, wszelkie przybory do sygnalizacji dzwonek, lampki elektryczne tantalewe i samowe dział 75% oszczędności.

Wykonywa: pomniki, figury, portrety, ołtarze, t. o. przy budowach kościołów, jako też i każde roboty w zakresie rzeźbiarstwa weso- drące, od najwzrostających do najwyższynietych pod względem artystycznego wykonania, ze wszystkich krajowych i zagranicznych nych prima materjałów kamienia i drzewa. Dekoracje domów od ręb modelowane i wszelkie roboty sntatatorsk'a. Zakład podlegający się wykonywać roboty w miejscowościach należących do Krakowa, Informacje, rysunki i kosztorysy na kądę za-ambestrua, ęcy przystępn.

Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Hamieniarski Kuszyński i Proszowski w Częstochowie, Al. II dom 131m. 269

Petersburga, oprócz złożenia najpodważliwszego raportu o wynikach przedsięwziętych środków ku ustaleniu normalnych stosunków w Królestwie Polskiem ma zatwierdzić cały szereg spraw, dotyczących Kr. Polskiego. W tym celu gen. gubernator weźmie udział w posiedzeniach rady ministrów przy rozważaniu projektów, dotyczących Kr. Polskiego.

Nadto podczas bytności generał-gubernatora z jego udziałem odbędzie się szereg posiedzeń rady ministerium spraw wewnętrznych celem opracowania szczegółów przyszłego samorządu miejskiego i ziemskiego w Królestwie Polskiem.

Projekty samorządu są tylko naszkicowane. Wzorowano je na samorządzie rosyjskim z szeregiem ograniczeń kompetencji organów samorządu w zakresie spraw szkolnych, wojskowych, policyjnych i sądowych. Wyszczególnienie tych ograniczeń powierzono władzom miejscowym. Mają one, jak twierdzą sferę urzędową, posiadając charakter czasowy, dopóki społeczeństwo polskie nie natchnie się ideą państwowości rosyjskiej i nie wyrzeknie się dążeń antonomicznych.

Przed ostateczną aprobatą projektów w radzie ministrów, będą one po prostu zakomunikowane przywódcom frakcji, stanowiących większość w Dumie, w celu uzyskania ich poparcia i dokonania zmian w duchu życzeń większości. Dopiero po takim porozumieniu projekty będą wniesione do Dumy, co nastąpi nie wcześniej, jak w jesieni lub nawet w 1909 roku.

Oprócz powyższych dwóch najgłośniejszych spraw, generał Skalon poruszy szereg innych kwestji o zastosowaniu do Królestwa Polskiego reform zasadniczego znaczenia, która mogą być uchwalone przez Dumę.

Donoszą o tem dzienniki warszawskie.

## Kronika miejska.

Konferencja i rekolekcje dla kobiet zostały ukończone w piątek 27 b. m. o 4 po poł. w kościele po-Marjawickim. Ranne dla mężczyzn prowadził O. Czesław Dąbrowski — dla kobiet O. Romuald Dziemiadowicz. Przeszło 900 kobiet przystąpiło do Stołu Pańskiego. W niedzielę kończą się w tymże kościele w czwartek rozpoczęte rekolekcje dla uczniów prywatnych zakładów naukowych męzkich.

Napad bandycki. Onegdaj o godz. 8 wieczorem do mieszkania Antoniny Mielczarzewicz ul. św. Barbary N-r 16 trzech uzbrojonych w branningi poczęło szturmować do drzwi. M., przeczuwając nieszczęście, zamknęła na drugą zasuwkę. Wówczas napastnicy wyważyli drzwi weszli do mieszkania i poczęli się domagać pieniędzy, poczem wyrwali szafadę z stołu i zabrali znajdujące się tam 4000 rb., następnie dokonali rewizji w łóżkach i szafach i zabrali różne rzeczy.

Zrabowane 4000 rb. złożył ks. Rudnicki proboszcz par. Kamienica Polska, który przywiózł je i miał umieścić w banku, lecz wskutek spóźnionej pory, gdy banki były zamknięte, pozostawił je u Mielczarzewiczowej, dawniej swojej gospodyni.

Jak zeznała M. rabusiów było w mieszkaniu 8-ech z których jeden chłopiec 15-letni; gaj poczęli ją bić chłopiec bronił M. mówiąc: „dajmy jej pokój”; podczas rabunku w mieszkaniu, przy bramie stało trzech napastników nie wpuszczając nikogo do domu.

Przed wyjściem z mieszkania zabrali lampę i na schodach rzucili ją, wskutek czego zapaliła się podłoga na korytarzu. Powstał alarm, bandyci zaś korzystając z czasu wyszli spokojnie na ulicę i zabrani łup oddali czekającym na nich dwom kobietom, poczem odeszli spokojnie.

Zabójstwo. Wczoraj o godz. 4-ej po poł. do przechodzących ul. Warszawską obok domu N-r 33 Piotra Fiedorowicza i Władysława Cendrowskiego robotników podeszło kilku ludzi, którzy dali do nich strzały z rewolweru. Fiedorowicz padł trupem na miejscu, Cendrowski został ranny ciężko w głowę.

Na granicy. Onegdaj Piotr Nowak stały mieszkaniec gminy Opatów pow. częstochowskiego, w chwili gdy uśmiał przejść granicę został ujęty przez władze pograniczne i odesłany do powiatu w Częstochowie.

Kontrabanda. We wsi Clise, gm. Węglowice władze pograniczne znalazły różne towary niewiadomo do kogo należące wartości około 77 rb. 80 kop.

— We wsi Panki, p-tu częstochowskiego znaleziono różnych towarów porzucanych przez kontrabandyzistów wartości 21 rb. 85 k.

Aresztowanie. Nocy wczorajszej aresztowano 4 osoby będące bez określonego zajęcia i nie umiejące wskazać miejsca zamieszkania.

Koncert na 41 kolo wpisow. W srode ubiegla, jak zaznaczalismy, odbyl sie koncert na korzysc 41 kola wpisow przy pensji zenskiej p. Garzteckiej. P. Babicka udatnie wykonala preludjum 20 Szopena i „Tambourina” Gadowskiego, szkoda tylko, ze wadliwy instrument nie pozwolil na poglabienie utworow. P. Kafiska bardzo artystycznie, z duzym zasobem techniki wykonala utwory Viextemps'a, „Tance cyganski” Twardzewicza i Inze, p. Nowaka, zapowiadajaca sie bardzo dobrze, odspiewala z przejeciem arje z „Zydowki” i „Piosnke Broni” z „Hrabiny” Moniuszki; przedstawicielka zywego slowa byla p. Otto, ktora za arozumieniem i sila wypowiedziala poezje Slowackiego i Wyspanski.

Tak wiec pod wzgledem artystycznym koncert wypadl dosyc pomyślnie, — czy i jaki przyniesi zasilek pieniężny dla niesamoznych uczemie podamy, gdy kolo wpisow nadesle nam sprawozdanie kasowe.

Czartowska Ława w Lutni ujrzymy jutro. Kozko milosnikow sceny dolozyla wszelkich starań, aby przedstawienie wypadlo jak najlepiej. Udzial w niem bierze okolo 100 osob. Wystawa bardzo piekna i kosztowna.

Przedstawienie amatorskie. W dniach 29 marca, 5 i 12 kwietnia w teatrze fabryki Czestochowianki amatorskie kolo dramatyczne przy teatrze fabryce odegra trzy jednaktowe sztuki: „Kajcio” St. Dobrzańskiego, „Wesele Ambrozego” tiom. z francuzkiego i „Blażej opętany” Anczyca. Reżyseruje p. E. Stokowski. Podczas antyaktow przygrywa będzie orkiestra fabr. pod dyrekcją p. Kmiecica.

Z teatru. Przypominamy rywalom teatralnym, ze dzis w teatrze wystep gościnny p. Heleny Zimajer-Rapackiej, ktora wystapila tylko dwa razy na naszej scenie, dzis w „Nitouche” jutro zaś t. j. w Niedziele w „Zameldowanej z wlasnych funduszow”.

### Z Sosnowca.

Aresztowania. Jako podejrzeni o agitacje przeciw państwu zostali aresztowani: Pawel Zajac lat 19, Jan Marzec lat 21, Franciszek Swoboda l. 22, Ckaskel Szwarbard l. 32 i Ignacy Szkutnik l. 21.

Nieszczęśliwy wypadek. Onegdaj o godzinie 8 rano na przystanku Bukowo kolei nadwiślańskiej, przy ustawianiu aparatu „blok systemu”, mechanik firmy Cukierman Pawel Kędziera lat 25, mieszkaniec Warszawy, w chwili gdy się znajdował na stopie telegraficznym w celu połączenia drutów, spadł na liwar znajdujący się tuż przy stopie. Upadek był tak nieszczęśliwy, iż K. rozdarł sobie tydkę na całej długości od kostki aż do kolana i złamał gołęń. Po udzieleniu mu doraźnej pomocy odwieziono go do szpitala w Olszku.

Defraudacja. W srode rano wyslal burtonik weglowy p. Izidor Sladowski pomocnika kantorowego z 200 rub. i wekslem platnym w banku Landaua wystawianym na sumę 100 r. Pomocnik z otrzymana gotowka zbiegl podobno za granice.

Zabójstwo. Wczoraj o godz. 11 wieczorem na ul. Polnej nieznanzi ludzie zabili robotnika fabryki „Radocha”, Grzybala. Kula bruningowa przebila G. glowe na wylot. Przyczyna zabojstwa niewiadoma. Sprawcy zbiegli.

### Z Łodzi.

— Puszczone w ruch wskutek zgodzenia się na obniżkę płacy od 10 do 25 proc. fabryki wetazek jedwabnych.

— Na mocy postanowienia czasowego generał-gubernatora za zakłócenie spokoju i agitację strejkową skazano na 8 mies. więzienia i zesłanie do oddalonych miejscowości Cesarstwa 12 robotników, a mieszkańca Zgierza Adama Sadowskiego za zadanie ran na 2 m. więzienia i wydalenie z granic kraju.

— Obywatele zgierscy postanowili zaprowadzić oświetlenie elektryczne w Zgierzu. Zarwato umowę z zarządem kolei elektrycznych podjąwszy o dostarczenie prądu ze stacji centralnej, skąd przeprowadzone zostaną kable podziemne. Opracowanie kosztorysu robót powierzono inż. Lemane.

### Z Warszawy.

Aresztowanie dyrektora. Zamianowany nie dawno dyrektorem gimnazjum rządowego w Warszawie, Jagodowski, został uwieczony w Kijowie, gdzie był dotychczas dyrektorem szkół.

Zjazd hydrotechników. Niektórzy inżynierowie w tej chwili otrzymali zaproszenia do wzięcia udziału w zjeździe międzynarodowym hydro-

techników, który odbędzie się w maju r. b., tym razem w Petersburgu. Będzie to 11 z kolei zjazd hydrotechników. Ostatni odbył się w r. 1905 w Medyolanie.

Znowu katastrofa, na kolei Nadwiślańskiej. Wczoraj około godziny 8 rano, na stacji Jablonna kolei nadwiślańskiej zderzył się dwa pociągi towarowe, w warunkach następujących:

Ze stacji Nowy Dwór szedł jeden pociąg towarowy, a ze st. Praga drugi. Na skrzyżowaniu się w Jablonnie stacja zupełnie była przygotowana do przyjęcia pociągów, ale pociąg, który szedł z Nowego Dworu, przejechał stację nie zatrzymując się i wpadł obok hałsygnatu na pociąg praski, co spowodowało rozbięcie dwóch wagonów towarowych doszczętnie, uszkodzenie leższe kilku. Prowóz jeden został rozbity, a drugi silnie uszkodzony. Przejechanie pociąga bez zatrzymania przez stację tłumaczy można sennością i niedbalstwem maszynistów.

Podrabiana dyplomacja. Czytamy w „Gońcu Warszawskim”. W ostatnich czasach stwierdzono, iż ukazało się wiele dokumentów rządowych jak np. dyplomów szlacheckich, książeczek szkolnych itp., bardzo zgrzeszone podobnościami. Przez dłuższy czas władze nie mogły dojść do źródła tych falsyfikatów. Prowadzone śledztwo ostatecznie ujawniło szczegóły tej sprawy, skutkiem czego aresztowano kilka osób. W związku z tą sprawą do Warszawy zjechał prokurator izby sądowej wileńskiej i przy współudziale władz sądowych i policyjnych warszawskich dokonał rewizji w mieszkaniu lekarza X. Rewizja wykryła podobno wiele dokumentów kompromitujących, które należało mają do brata lekarza, mieszkającego na Litwie. Na razie aresztowano lekarza X., po złożeniu jednak większej kaucji pozostawiono go na wolności. Ze źródeł dobrze poinformowanych dowiadujemy się „Gońcu”, iż w sprawie powyższej zamieszanych jest wiele osób używających, których wiarygodność tytułów obecnie władze sądowe zakwestjonowały.

Zasadkowy wypadek. Wczoraj w nocy o godz. 13 m. 50 po przyjeździe pociągu z Granicy spostrzeczono, iż w jednym z wagonów leży nieprzytomny podróżny. Nieznanego wyniesiono z pociągu i wezwano Pogotowie. Lekarz stwierdził otrucie i wezwano pomoc medyczną. Pomocnicy doraźnie przewiezli go w stanie groźnym do szpitala Dziećciaka Jezusa. Po przyjeździe do przytomności nieznanomy zeznał, iż nazywa się Michał Zegel, ma lat 40 i jechał z Poznania do Warszawy. W pobliżu Skierzniewic do wagonu, w którym siedział Z., weszło dwóch młodych mężczyzn, zapoznali się z Z. i po krótkiej rozmowie poczęstowali go wódką. Wkrótce po wypiciu wódki Z. uczuł się niedobrze i stracił przytomność. W wódecie był jakiś silnie działający narkotyk. W jakim celu stano się uspić Z. i kto byli owi nieznanomi na razie nie zostało wyjaśnione.

### Różne.

Sprawa prowadzenia samorządu, jak donosi „Nasz dzień” miejskiego i ziemskiego w gub. Królestwa Polskiego i Kaukazu, na wniosek ministerium spraw wewnętrznych oddano specjalnej komisji mieszanej z udziałem przedstawicieli różnych ministerjów i ziemskiej. Do komisji wezwano w charakterze rzeczoznawców kilku reprezentantów urzędowych z Królestwa i Kaukazu, a z okręgów kozackich wydelegowano urzędników do szczególnych poruceń. Posiedzenia komisji rozpoczęły się w d. 24-ym bież. mies.

Kapelani wojskowi. Zatwierdzono wniosek głównego sztabu, według którego książę-kapelani wojskowi po przesłużeniu lat 10-ciu będą otrzymywali dodatkowe wynagrodzenie w stosunku 1/4 części pobieranej pensji, a po latach 20 w stosunku połowy pensji rocznej.

## O influency.

W nieregularnych odstępach czasu, czasem kilka lub kilkanaście lat wynoszących, nawiedza kraje strefy umiarkowanej choroba zakaźna, nazwaną grypą czyli influencją. Nawiedziła i nas, a więc na czasie będzie poświęcić „gościowi” słów parę.

Nazwa influenza jest pochodzenia włoskiego, a lud włoski rozumiał przez nią wpływ ciała niebieskiego na ludzi. Dzisiaj, oczywiście, nie przypisujemy ciałom niebieskim wpływu na powstawanie chorób zakaźnych — ale nazwa pozostała.

Znana Influenca bardzo dawno, bo już w kronikach z XII wieku znaleźć można o niej wzmianki, a z XIV wieku istnieją nawet dokładne opisy jej epidemii.

Wpływ warunków atmosferycznych, jak

temperatury powietrza, ciśnienia atmosferycznego i kierunku wiatrów na występowanie influcy, jest w pasie klimatu umiarkowanego niezaprzeczony. Natomiast wyśokość wzniesienia ponad poziom morza nie wywiera żadnego wpływu.

Uspokojenie do influcy jest powszechne i bardzo duże, ani płeć ani wiek nie odgrywa tu żadnej roli, a podczas rozległych epidemii choruje na nią 1/4 całej ludności. Stosunkowo najrzadziej zapadają na nią dzieci przy piersi. Epidemja szerzy się szybko, a znanym jest fakt, że np. epidemja influcy z r. 1889 przeszła Europę od Uralu do Paryża w przeciągu 8 miesięcy. Tak też nagle powstaje i szybko się szerzy, tak też i szybko wygasa, bo zazwyczaj w przeciągu 4—5 tygodni.

Długo, bo w roku 1892, nie była światu lekarskiemu znana właściwa przyczyna tej choroby. W tym roku odkrył Pfeiffer łazecznika influcy, który po dostaniu się do ciała ludzkiego, powoduje właściwą chorobę. Influcja jest chorobą tylko ludzi, zwierzęta nie zapadają na nią.

Charakterystycznym znamię influcy jest dreszcz, po którym bezpośrednio podnosi się ciepota ciała nieraz i do 41° C. Równocześnie z podniesieniem się gorączki, uczuwa się silny ból głowy, niemoć i tamanie w członkach ciała, szczególnie w krzyżach, mięśniach tydek i ramion; stajm także objawem jest niezbyt oskrzelowy i zaburzenia w trawieniu. Zależnie od nasilenia tych wszystkich objawów, może być przebieg influcy lekki lub ciężki. Są przypadki o tak nieznacznym nasileniu objawów chorobowych, że podczas całego przebiegu można chodzić, a nawet spełniać czynności zawodowe; są zaś przypadki ciężkie, gdzie wysoka gorączka, utrata przytomności, majaczenia, zrywania się chorego i niepokój są tak duże, jak tylko zwykło się widzieć w przebiegu ciężkich chorób zakaźnych.

Nie wszystkie bakterje influcy posiadają jednakową zdolność zatrucia ustroju. Widać to najlepiej na przebiegu różnych epidemii, bo jakkolwiek na ogół biorąc, influcja jest chorobą kończąca się zazwyczaj pomyślnie, tj. wyzdrowieniem, to jednak pomiędzy pojedynczymi epidemjami dają się wykazać różnice ze względu na nasilenie objawów, długość trwania choroby i częstość występowania powikłań.

Szczególnie niekorzystnie wpływa influcja na ludzi cierpiących na gruźlicę płuc, wadę serca lub przewlekłe zapalenie nerek. Osobniki takie przechodzą wprawdzie influcję, lecz po ustąpieniu tej, rozwija się często szybko choroba, na którą od długiego wprawdzie czasu cierpieli, lecz zachowując pewne środki ostrożności, utrzymywali się w równowadze. I tak u ludzi cierpiących na gruźlicę płuc, rozwija się ona gwałtownie szybko po przebyciu influcy; wyrównane wady serca, lub zwyrodnienie mięśnia sercowego, przechodzą często po przebyciu influcy w okres nie wyrównania i ludzie tacy giną wskutek niedomogi serca. Podobnie rzecz się ma i przy zapaleniu nerek. Nawet lekkie przypadki influcy mogą w swoim przebiegu być powikłane innymi chorobami, a najwięcej obawianem powikłaniem influcy jest zapalenie płuc, które szczególnie na gruźlicę tej choroby bywa niebezpieczne.

Do dnia dzisiejszego nie istnieją środki, których zachowanie chroniłoby od zapadania na influcję. Podczas panowania jej epidemii, zarazem znajdując się prawdopodobnie wszędzie i jest wprost niemożliwym uniknąć zetknięcia z nim. Szerzenie się influcy jest często tak gwałtowne, że wszelka walka z nią jest wprost niemożliwa a nawet tak dobry środek w zapobieganiu szerzenia się innych epidemii, jakim jest formalinowe odkażanie mieszkań, nie prowadzi tutaj do dodatnich wyników.

Dr. T. P.

## Z pola walki w Marokko.

Operacje wojenne w Marokku uległy przeważnie 5—6 dniowej na skutek burzliwych deszczów, które uniemożliwiają oddziało wszelkie ruchy, tak że wojsko pilnuje obozów w Ber-Reszdy.

Gen. Adame bawi przez ten czas w Casablance, na naradach z komisarzami rzeczywistej Regnantom i gen. Lauferem, nie mogąc również dostać się z powrotem do obozu dla złych dróg.

Mulei-Hafid rozłożył się również obozem w Buta Uan, w odległości 25 kilometrów od Ain Chair.

Dwaj europejczy, wzięci do niewoli przez Mdakrów, Bianchi i Boux, zostali za wykupnem puszczeni na wolność.

W południowym Oranie, który nie przestaje być nowym punktem niepokojącym, oddział pod dowództwem maj. Carcopino powrócił bez strat do Beni Abbas. W pośród utarczek stacjonarych po drodze zostało zabitych 56 wołów. Zwierzęta te zostały jako zastępa dla oddziału skupionego w czworobok, co tłumaczy tak mało wględnie straty francuzów. Ile ich było liczebnie depesze rządowe milczą.

Gen. Laufer zamierza za kilka dni zwieźć żałgi w Miedjuna, Ber Reszdy, Ferala, Buznika i wyznaczyć miejscowości calsze, które muszą być zajęte: Kaidowie Mzamzów, Mzabów, Zenatów i Uled Harrizów czynią akty poddania się; natomiast Mdakrowie, Zaidowie i Ben Daudowie jakoteż plemiona na południowo-wschodzie od Casablance pozostają opornymi.

Jest prawdopodobne, że Abdel Azis przybędzie wkrótce do Szajów przyjąwszy ich hold wiernopoddanych jako też plemion z nimi sprzymierzonych.

## Z Dumy Państwowej.

(Telegram Agencji Petersburskiej).

Petersburg, 27-go. Posiedzenie zostaje otwarte o godz. 11-tej min. 9.

Przewodniczący Chomiakov. Ogłaszają sprawy bieżące. Węding referatu komisji redakcyjnej przyjmuje i przekazuje się Radzie państwa projekt prawa o przemianowaniu misji rosyjskiej na poselstwo w Tokio. Następnie przyjmuje się projekt prawa o powiększeniu etatu instytutu bakteriologicznego przy uniwersytecie tomskim.

Po przerwie rozpoczyna się posiedzenie pod przewodnictwem ks. Wokońskiego. Na porządku dziennym referat komisji o skierowaniu projektów prawodawczych w sprawie wyasygnowaniu ze skarbu państwowego środków na trzaskanie i utrzymanie wyższej szkoły rzemieślniczej w m. Kaludze i innych. Rozpoczyna się dyskusja.

Minister skarbu oświadcza, że rząd zwraca szczególną uwagę na szkoły zawodowe. Ustawy szkół tych obecnie są rozważane i niedługo wniesione będą do Dumy, więc utyskiwania niektórych mówców na ostatecznie kwestji szkół zawodowych są przedwczesne (okładki i r a w i c y).

Dyskusja wyczerpana. Duma przyjmuje w pierwszym czytaniu projekt prawa. Następnie przyjmuje się bez dyskusji projekt o powiększeniu kosztów rozjazdowych dla dyrektorów i inspektorów szkół ludowych.

Na porządku dziennym dalszy ciąg obrad nad projektem praw o asygnowaniu 69,000 rb. na potrzeby oświaty ludowej.

Ko k u b u k i n w imieniu kadetów oświadcza, że część tych funduszy winna być użyta na budoie nowych szkół.

B i s k E u l o g j u s z broni nauczycieli ludowych i w końcu mowy protestując gorąco przeciw zarzutom czynionym szkole rosyjskiej na kresach polskich, gdyż ona i tam nosi z godnością swój sztandar.

A n r e l p, wyraża obawę co do losów nowego projektu i oświadcza, że „my ludzie doświadczeni, wiemy dobrze, czem były Najwyższe rozkazy w sprawie przebudowy ustroju szkolnego w Rosji, były one dane 8 lat temu lecz zamiast poprawy, tam nawet gdzie był ustrój zły, dziś jest zupełny bezład. Powodzenie projektu oparte być może na udziale w nim zywiołów miejscowych, którym nadane by były szerokie pełnomocnictwa“.

(dok. nast.)

## Telegramy.

Belgrad 26 TAP. Wniesiono do skupczyny rządowy projekt prawa dotyczący traktatu handlowego Serbji z Austro-Węgrami, oddany przez skupczynę komisji finansowej. Rada państwa wypowiedziała się za przyjęciem traktatu.

Stokholm 26 TAP. Tutejszy dwór królewski otrzymał zawiadomienie, iż król i królowa angielscy w towarzystwie księżniczki Wiktorji odwiedzą 27 kwietnia Stokholm.

Rzym 27 wł. „Tribuna“ donosi, iż cesarz niemiecki bardzo przychylnie wyrażał się o Turcji, również miał zaszanować, iż ściśle trzymać się będzie uchwał przyjętych w Algieras.

Rzym 27. Zwraca uwagę fakt, że tym razem

nie było żadnego urzędowego ogłoszenia o rozmowie obu monarchów. Dzienniki nie przestają twierdzić, iż zjazd ma wielkie znaczenie polityczne.

Paryż 27 wł. Sekretarz stanu ministerjum wojny wykrył, iż dla wojska stojącego zalogą w wachodnich miastach dostarczano zepsute mięso. Aresztowano kilkunastu dostawców.

Konstantynopol 26 TAP. Powodzenie dyplomatycznej noty greckiej co do połączenia kolei tureckich z greckimi przez Laryssę jest zapewnione. Wbrew staraniom, poczynionym przez Serbję, Turcja stawia różne przeszkody, twierdząc, że linja Adryatycka jest niebezpieczna dla Turcji ze względu strategiczną, albowiem przechodząc wzdłuż granicy, wymaga specjalnej, wzmożonej ochrony wojskowej.

Urządzenie ogłoszono o mianowaniu posła tureckiego w Atenach Riffatbeja postem w Londynie i członka rady poselstwa w Londynie Abdul-Sachgamid-Baja postem w Madrycie.

Tanger 26 TAP. Wedle wiadomości, nadchodzących z Rabatu, oddział złożony z 2 tysięcy żołnierzy pod dowództwem Zenisa, brata Abdul-Azisa, skierował się na południe. Drugi oddział wspierany przez silne plemię Szrada zbliża się powoli do Fezu. Donoszą również iż Mulei Hafid odczuwając brak pieniędzy, broni i amunicji, powraca do okręgu marokańskiego. W wojsku jego codziennie zdarzają się wypadki zbiegostwa.

Rzym 26 wł. „Giornale d'Italia“, omawiając spotkanie się monarchów, wyraża przekonanie, iż Niemcy usiłują usunąć nieporozumienie pomiędzy Austrią a Włochami. Idąc wszelkie naprężenie stosunków pomiędzy obydwojma państwami osłabia trójprzymierze.

Madryt 26 wł. W Barcelonie rozpoczął się dzisiaj proces przeciw anarchiście Rollovi, podejrzananemu o dokonanie zamachu przed przyjazdem króla Alfonsa. Na ławie oskarżonych zasiadło oprócz Rolla jeszcze dziesięciu anarchistów. Główny prokurator wniosł o skazanie na śmierć Rolla, a jego towarzyszy na 8 i pół roku więzienia.

Lwów 27 wł. Dzienniki dzisiejsze donoszą, iż profesor matematyki w szkole politechnicznej Remoński popełnił samobójstwo. Przyczyna nieznana.

Berlin 27 wł. Wczoraj po południu na dworcu wojskowym w Iempferfelde robotnicy wyciągnęli z kanału pudło kartonowe, w którym znajdowały się pokrajane części ciała kobiecego w wieku około lat 30. Nogi i głowa były odcięte. Lekarz wojskowy stwierdził, że trup kobiety leżał już 8 dni w kanale. Policja wyznaczyła 1000 marek nagrody dla wykrycia mordercy.

### Usankojonowano.

B e r l i n. 27 wł. Ogłoszono urzędowanie królewską ustawę o wywłaszczeniu polaków.

„Tuble w Berlinie.

27 marca 213,80

## Listy do Redakcji.

Szanowny Panie Redaktorze!

Coraz uporczywiej kolportowana jest pogłoska, że to jedna, to druga szkoła polska, istniejąca w Częstochowie, będzie jeszcze przed końcem roku szkolnego przez władze naukowe zamknięta.

Z całą stanowczością muszę zaprzeczyć pogłoskom o przewidywanym zamknięciu w najbliższej przyszłości miejscowych szkół polskich i nadmieniam, że sianie popłochu wśród rodziców i młodzieży szkolnej jest czynem nieobywatelskim i niepolitycznym.

Racz przyjąć, Szanowny Panie Redaktorze, wyrazy prawdziwego szacunku i poważania z jakim pozostaje

Cz. Bagieński

dyrektor gimnazjum im. Mickiewicza.

Częstochowa, 24 marca 1908 r.

— Jeżeli Fosfatyna Fallera jest tak niezbędną dla dzieci, niemniej dla matek, wyrostków i starców, w ogóle dla osób osłabionego organizmu, potrzebujących podtrzymania sił.

**5 p. m. (niedziela) KONCERT fachowo-muzyczny pod dyr. pr. L. Wawrzynowicza z udziałem sławnego skrzypka pr. Taube (ucznia Joachim'a), pianisty Weńskiego ucznia Reisenauera z Lipska.**



# DRUKARNIA

I sklep materiałów piśmiennych

F. D. WILKOSZEWSKIEGO

w CZĘSTOCHOWIE, Aleja H № 38.  
Przyjmuje do druku wszelkie zamówienia i wykonywa je po cenach możliwie niskich.

Druki ozdobne i kolorowe, księgi buchalteryjne, dzieła, afisze, klepsydry, blankiety, koperty.

**Bilety wizytowe.**

Na składzie: książki mekankowe, książki i próby do patentów akcyjnych, plenipotencji, kontrakty, kwitowania i t. p. Sklep zaopatrzony w różne papiery i materiały piśmienne.

## Rowery

z oryginalnych części francuskich najtaniej.

T. KURASIEWICZ  
Częstochowa.

246 30-6

**„Renometr.”** Częstochowa, Wieluńska 8, na do sprzedania za bezcen nowitka z 4-ma okładkami, maszynowa zbudowana z cegły piętrowa kamienica, czysty do chód 1.600 rb., przy takiej obecności na 3 fronty plac, udatny pod budowę domów famulijnych, dla rodziny, pracowników z sąsiadującą w pobliżu dużej i czynnej fabryki. 833 2-2

Proszę zwrócić uwagę na nauczyciela tańców. M. A. Lubieński

udziela lekcji w gimnazjum rządowym i polskim im. Mickiewicza, a także zbiorowo u siebie przy ul. Mikołajewskiej № 9, na miejscu lub na wyjazd. 233-6-6

Sprzedam tanio dom drewniany, 6 mieszkań, z placem frontowym, przy ul. Mickiewicza 12. Widomość na miejscu. 30-1

## St. Szczawiński

w Częstochowie (obok Teatru)

Skład Win

DELIKATESÓW

i towarów kolonialnych

ogrz. od 1878 r.

TELEFON NR 9.

Poleca na post:

Ryby wędzone, Ryby solone i świeże: Jesiotra i Łosoś. Marynaty, Konserwy z owoców i jarzyn. Miód biały, Grybby suszone i Włoszozębną suszoną. Wyborny Kawior Astrachański bez soli, Sardynki, Homary, Kiki, Auschovis, Sery i Masło.

Wielki wybór sędzi Ulików, Pocztowych, Królewskich i zwyciężających do mrynowania.

Ogórki Miżyńskie w baryłkach i na sztuki. Jabłka, Pomarańcze i Pierniki Warszawskie. Śmietanę słodką sterylizowaną.

## IMPORT

WIN

Węgierskich

i

Francuskich.

30-10-9

KASZEL UPORCZYWY, KATAR ZANIĘBANY, NIEŻYT OSKRZEL, KATAR, POZOSTAŁOŚĆ PO INFLUENCZY BYWAJA USUWANE DZIĘKI UŻYCIU **KAPSULEK COGNET** Jest to lek skuteczny przeciwko wszystkim **CHOROBYM PŁUCNYM** PARYŻ, Rue de Saintonge, 43 "warszawskie apteki".

Skład główny FR. KARPIŃSKI Warszawa, Elektoralna. 35 tel. 870.

Dla kaszlących i osłabionych

EKSTRAKT i KARMEŁKI

**LELIWA**

w Warszawie, ul. Zielna № 21 Tel. 59-54.

1034 Sprzedaż w Składach Aptecznych i Aptekach. 10-6

## „Arystokratyna“

Odnaczona na zeszlortocznej wystawie lekarzy i przyrodników we Lwowie medalem złotym i dyplomem.

„Arystokratyna“ działa przez swą zawartość węgla antyseptycznie i ożewiająco, już po krótkim użyciu—staje się, pleć lśniącą biała i nabiera młodocianej świeżości i wdzięku. Pięgi, zmarszczki, wagi, żółte plamy usuwa „Arystokratyna“ po kilkorazowym użyciu.

Żądać w składach aptecznych i aptekach.

Główny skład na Królestwo i Cesarstwo w składzie **APTECZNYM**

**Wacława ORZEŁ**

1485 w Częstochowie, III Aleja № 48.

Oddział Techniczny

T-stwa „PROWODNIK”

Sosnowiec. Telefonu № 202.

Wyroby Gumowe, Asbestowe, Linoleum.

T-stwo „FERRUM”

1130. Oddział w Sosnowcu, 10-3

TELEFON № 202.

Artykuły techniczne, żelazo, cement, węgiel.

Wydawca F. D. Wilkoszewski.

Drukarnia F. D. Wilkoszewskiego w Częstochowie.

## Polecamy Zegarki „OMEGA”

które dają rezultaty dotąd przez żadne inne zegarki nieosiągnięte.

Reprezentantem na Sosnowiec i okolice jest

J. Fürstenberg

który ma bogato zaopatrzony sklep w zegarki „OMEGA“ złote, srebrne i z różnego metalu, po cenach fabrycznych, przy ulicy

666 Młodziejowskiej. 26-5



Baczność przed falsyfikatami: zegarki „Omega“ złote muszą być 56 próby—srebrne 84.



FRANCUSKI POPULARNY ŚRODEK

przeciw

**CHRONICZNEJ OBSTRUKCJI**

Doza: 2 pigułki wieczorem przed opoczywaniem.

Nie powoduje bólu w żołądku, ani mdłości, ani biegunki.

## E. Bieniaszewski

oprawa obrazów, sklep w Alei III Nr. 50 vis à vis powiatu. Przyjmuje do oprawy obrazy portrety i fotografie. Posiadam na składzie duży asortyment listew z pierwszorzędnych firm warszawskich w najnowszych fasadach. Roboty wykonują solidnie i gustownie. Ceny umiarkowane. 305-150-3

Uczeń zamejski z dwuklasowem wykształceniem, przynajmniej w wieku lat 15, potrzebny jest do składu win St. Szczawińskiego w Częstochowie. 290-3-2

„Renometr.” Częstochowa, Wieluńska 8, poszukuje rozumnego obszaru placów pod budowę we wszystkich dzielnicach miasta. 332-2-1

Do sprzedania różne książki za bezcen, Rutkowski, Częstochowa Aleksandrowska 22. 340-2-1

Inteligentna osoba w średnim wieku poszukuje miejsca do dzieni lub do pojedynczej osoby do zarządu domem, lub do opieki nad chorą osobą. Adres: Dąbrowa Górnicza W-wy I, Boryska dla A. Wiernickiej. 2-1 334

Z powodu wyjazdu sklep sprowadza do sprzedania [1] 8-go Władysław Nr. 10.

„Renometr.” Częstochowa, Wieluńska 8, od 5 do 6 i pół. Potrzebna od 1 kwietnia r. b. osoba inteligentna z niemieckim do czynności kantorowych, z poważnymi referencjami i kaucją. 338-2-1

Zakład Stolarski J. B. Błaszczycykowski ul. Teatralna № 16.

Posiada na składzie meble gotowe, formiery, dychty debowe i kiełsozary, oraz przyjmuje wszelkie roboty budowlane. Sprzedaż za gotówkę i na raty. Ceny 255 bardzo przystępne. 14-7

Na ulicy Cerkiewnej znaleziono klucz od kasy piaski, odebrać można w Administracji „Gońca“ za zwrotem kosztów ogłoszenia. 342-1-1

Młody człowiek, znający buchalterję, korespondencję w rosyjskim i polskim oraz wszelkie czynności kantorowe poszukuje miejsca za bardzo umiarkowanymi warunkami. Poważne referencje, oferty do „Buchalter w Redakcji. 294-3-2

Redaktor Mieczysław Garasowski.